

Δημοσιεύθηκαν τα πρώτα αποτελέσματα της οροεπιδημιολογικής μελέτης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) που δείχνουν χαμηλή προστατευτική ανοσία έναντι του νέου κορωνοϊού για το διάστημα Ιούνιος-Ιούλιος 2020

Τα πρώτα αποτελέσματα της οροεπιδημιολογικής μελέτης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) για το νέο κορωνοϊό SARS-CoV-2 δημοσιεύθηκαν στο διεθνές επιστημονικό περιοδικό "Life" (<https://www.mdpi.com/2075-1729/10/9/214/pdf>). Στην εργασία αυτή, τα πρώτα 2.500 δείγματα πλάσματος εθελοντών-δοτών που δραστηριοποιούνται στο ΕΚΠΑ και συλλέχθηκαν τον Ιούνιο-Ιούλιο 2020, αναλύθηκαν με ειδικό και ευαίσθητο τεστ για την παρουσία αντισωμάτων έναντι του νέου κορωνοϊού. Τα αποτελέσματα έδειξαν χαμηλό επιπολασμό αντισωμάτων της τάξης του 1,0%, αφού με το τεστ αντισωμάτων που χρησιμοποιήθηκε μόνο 25 δείγματα βρέθηκαν θετικά. Οι Καθηγητές της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **Ουρανία Τσιτσιλώνη, Δημήτρης Παρασκευής και Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ, <https://mdimop.gr/covid19/>) παρουσιάζουν τα κυριότερα αποτελέσματα της δημοσίευσης.

Η οροεπιδημιολογική μελέτη του ΕΚΠΑ ξεκίνησε στις 22 Ιουνίου 2020, έχοντας ως στόχο να ελέγξει 5.000 μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας σε βάθος χρόνου 5 συνεχόμενων μηνών (Ιούνιος-Οκτώβριος 2020). Στο πλαίσιο της μελέτης και για συγκριτικούς λόγους, 1000 εθελοντές δήλωσαν την πρόθεσή τους να ελεγχθούν για δεύτερη φορά και τον Οκτώβριο του 2020. Στην ερευνητική ομάδα συμμετέχουν 15 καθηγητές του ΕΚΠΑ από την Ιατρική Σχολή και τη Σχολή Θετικών Επιστημών.

Στο σύνολο των πρώτων 2.500 δειγμάτων που αναλύθηκαν μέχρι τώρα, 35% των εθελοντών-δοτών ήταν άνδρες και 65% γυναίκες. Οι περισσότεροι εθελοντές-δότες ήταν ηλικίας 18-34 ετών (51%), 37% ανήκαν στην ηλικιακή ομάδα των 35-54 ετών και 12% ήταν 55-74 ετών. Ως προς την κατανομή σε σχέση με την απασχόλησή τους, ο ένας στους 5 εθελοντές (ποσοστό 20%) δήλωσε ότι δραστηριοποιείται στη Σχολή Επιστημών Υγείας του ΕΚΠΑ και συνεπώς πρόκειται για άτομα με σχετικά αυξημένο κίνδυνο έκθεσης στον κορωνοϊό. Ο κίνδυνος είναι υψηλότερος ειδικά για όσους εργάζονται στις Πανεπιστημιακές Κλινικές-Κέντρα Αναφοράς για την COVID-19. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η συμμετοχή προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών του ΕΚΠΑ (ποσοστό 56%), αλλά και μελών του διδακτικού, εργαστηριακού, κλινικού και ερευνητικού προσωπικού (12,5%), επιστημονικών συνεργατών (10%) και διοικητικών υπαλλήλων (20%). Σύμφωνα με τα επιδημιολογικά στοιχεία, **ο συνολικός επιπολασμός το διάστημα Ιούνιος-Ιούλιος 2020 ήταν 1,0% και ο σταθμισμένος επιπολασμός 0,93%** με βάση την ηλικιακή κατανομή της απογραφής του πληθυσμού της Αττικής του 2011. Οι άνδρες είχαν υψηλότερο επιπολασμό (1,05%) σε σχέση με τις γυναίκες (0,84%), όπως επίσης υψηλότερος επιπολασμός παρατηρήθηκε στην ηλικιακή ομάδα 55-74 ετών (1,42%) σε σύγκριση με τις νεαρότερες ηλικίες (0,67% στους εθελοντές ηλικίας 18-34 ετών και 0,78% στο εύρος ηλικίας των 35-54 ετών). Το τελευταίο αυτό στοιχείο έδειξε **μια τάση αύξησης του σταθμισμένου επιπολασμού με την αύξηση της ηλικίας των εθελοντών-δοτών**, αν και οι διαφορές που υπολογίστηκαν μέχρι τώρα δεν έδειξαν στατιστική σημαντικότητα.

Όπως ήταν αναμενόμενο και σε συμφωνία με προηγούμενη μελέτη σε επαγγελματίες υγείας στην Ελλάδα από τους Ψυχογιού και συνεργάτες, μέλη του ΕΚΠΑ που ανήκουν στη Σχολή Επιστημών Υγείας (Τμήματα Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Νοσηλευτικής και Φαρμακευτικής) εμφάνισαν διπλάσιο επιπολασμό (1,43%), σε σχέση με όσους δραστηριοποιούνται σε άλλες Σχολές και Τμήματα του

ΕΚΠΑ εκτός της Σχολής Επιστημών Υγείας (0,65%). Ως προς την επαγγελματική ενασχόληση, οι επιστημονικοί συνεργάτες και τα μέλη του διδακτικού-ερευνητικού-κλινικού-εργαστηριακού προσωπικού του ΕΚΠΑ είχαν αυξημένο επιπολασμό (1,42% και 1,20%, αντίστοιχα), ενώ οι διοικητικοί υπάλληλοι και οι φοιτητές υποδιπλάσιο (0,48% και 0,42%, αντίστοιχα). Οι διαφορές όμως δεν ήταν στατιστικά σημαντικές.

Πολύ σημαντικά στοιχεία αντλήθηκαν από το πρόσφατο ιστορικό των εθελοντών δοτών. Συγκεκριμένα, 14 από τα 25 θετικά δείγματα (56%) ανήκαν σε μέλη του ΕΚΠΑ που ταξίδεψαν πρόσφατα (τους τελευταίους 5-8 μήνες) κυρίως σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ποσοστό περίπου 50% ανέφεραν επαφή με θετικό ή ύποπτο κρούσμα για COVID-19 και **μόνο 6 στα 25 θετικά δείγματα (24%) γνώριζαν ότι μολύνθηκαν και είχαν επιβεβαιώσει την παρουσία λοίμωξης με μοριακό τεστ (RT-PCR) για το νέο κορωνοϊό.** Ως προς τα συμπτώματα που ανέφεραν ότι παρουσίασαν οι θετικοί για αντισώματα έναντι του SARS-CoV-2 εθελοντές-δότες, οι περισσότεροι ανέφεραν πυρετό και πονοκέφαλο, και σχεδόν οι μισοί (48%) απώλεια γεύσης ή/και όσφρησης. Το πλέον εντυπωσιακό στοιχείο της ανάλυσης ήταν ότι **ένας στους 3 θετικούς για αντισώματα εθελοντές-δότες (36%) ήταν πλήρως ασυμπτωματικοί,** δηλαδή παρόλο που ήρθαν σε επαφή με τον SARS-CoV-2 και ανέπτυξαν αντισώματα, δεν εμφάνισαν κανένα σύμπτωμα της νόσου.

Συμπερασματικά, η ανάλυση των πρώτων 2.500 δειγμάτων πλάσματος από τα μέλη του ΕΚΠΑ για την παρουσία αντισωμάτων έναντι του νέου κορωνοϊού καταδεικνύει ότι **ο οροεπιπολασμός στη χώρα μας το διάστημα Ιούνιος-Ιούλιος 2020 ήταν ιδιαίτερα χαμηλός και ανάλογος με τον χαμηλό αριθμό κρουσμάτων και θανάτων από COVID-19 στην Ελλάδα, σε σύγκριση με άλλες χώρες.** Αν και η συγκεκριμένη μελέτη περιορίζεται μόνο σε μέλη που δραστηριοποιούνται στο ΕΚΠΑ, εν τούτοις **είναι η πρώτη οροεπιδημιολογική μελέτη μέχρι το τέλος Ιουλίου που έγινε στην Ελλάδα,** δηλαδή μετά την άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών στη χώρα μας και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο χαμηλός οροεπιπολασμός του 1,0% που υπολογίστηκε στη μελέτη μας, είναι κατά πολύ χαμηλότερος από το ποσοστό του 60% που απαιτείται για να επιτύχουμε προστατευτική ανοσία (συλλογική ανοσία ή ανοσία της αγέλης) στον πληθυσμό. Επομένως, η τήρηση των προληπτικών μέτρων προστασίας καθώς και αποτελεσματικό και ασφαλές εμβόλιο έναντι του SARS-CoV-2 είναι απαραίτητα για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας.